

Тайынша Таңы

Тайынша аудандық қоғамдық-саяси газеті
2006 жылдың 3 ақпанынан шыға бастады

№ 51 (962) 24 қараша 2023 жыл

facebook.com/tainsha.tany

http://tainshatany.kz

tainsha_tan@list.ru

ҚЫСҚЫ ЖОЛ ҚАУІПТІ!

Біздің өңірдегі қыс қатал және алдын ала болжау мүмкін емес. Қыс мезгілі ерекше қауіп төндіреді, бірнеше ондаған адамның өліміне әкелуі мүмкін. Сіздер қатты боранда барар жолда келе жатқан автобус жолаушыларының қаза тапқаны туралы жүректі елжірететін бірнеше оқиғаларды естідіңіздер.

Бірақ автомобильдердің техникалық жағдайын бақылау қаншалықты тиімді болса да, олардың апатсыз жұмыс атқаратынына 100 пайыз кепілдік ешкім бере алмайды. Қыс мезгілінде жедел жөндеу әрдайым мүмкін емес екенін ескере отырып, бірінші кезектегі міндет - көлік құралдарының жолда болу мерзімін қадағалау. Межелі пунктке есепті уақытта жүк көлігі немесе автобус келмеген жағдайда ақпаратты нақтылау және қажет болған жағдайда іздеу жұмыстарын ұйымдастыру үшін тиісті қызметтерді дереу хабардар ету қажет. Жеке көлікпен қиынырақ. Егер сіз жылдың осы кезеңінде сапарға барғыңыз келсе, маусымға сәйкес киінуді ұмытпаңыз - сізді жолда не күтіп тұрғанын кім біледі..... Тағы бір нәрсе маңызды - автомобиль дәрі қобдишасы болуы міндетті, әдетте қолданылатын медициналық құралдар көп орын алмайды. Төтенше жағдайда өзін-өзі құрметтейтін әрбір автокөлік жүргізушісінің жүк салғышында не болуы керек екенін де ұмытпаңыз: күрек, кабель, домкрат, үрлегіш, қуатты фонарь. Бөлек әңгіме-ұялы байланыс. Сізбен бірге жарамды, толық зарядталған ұялы телефон, оған қосалқы батарея немесе қуат банкі болуы керек. Смартфонды қолданған жөн, егер қар құрсауында автомобильдер тобы болса, вацап тобын құруға болады. Бұл жағдайда көмекке мұқтаж адамдардың санын, сондай - ақ олардың қанша қарттар, әйелдер мен балалар, мүмкіндігі шектеулі жандар және көліктің техникалық сипаттамалары, қозғалыс маршруттары, отын, су, азық-түлік қорлары туралы нақты білуге болады. Бірақ ең бастысы, туыстарыңызбен отбасыларыңызға қайда және қандай мақсатпен баратындығыңызды, қандай көлікпен жүретіндігіңізді алдын-ала хабарлаңыз, маршрутты, кету уақытын және жолда болу уақытын сипаттаңыз. Мүмкін болса, осы деректерді сіз баратын адамдарға жіберіңіз. Күтпеген жағдай туындаған жағдайда, сіз жеткілікті боласыз және іздестіру мен құтқаруға шаралар қабылдайсыз. Жылытқышты үздіксіз қосып, сіз өзіңіздің құтқару мүмкіндігіңізді айтарлықтай төмендету қаупін тудырасыз. Көліктің қар массасымен ұйықтап қалу қаупі төнген кезде, мезгіл-мезгіл есіктердің бірін ашып, қарды тырмалаңыз, сонда ол сізді салонның ішіне қоршап алмайды. Маңыздысы мыналар: егер автомобиль денеден жоғары қармен жабылған болса, құтқарушылардың іздеуін жеңілдету үшін оны көліктің жанына орнатып, жарқын, жақсырақ қызыл матамен байланған полюсті (күрек алуға болады) нұсқаулық ретінде қарастырыңыз. Байқалған машинада, сіз қалай қатып қалсаңыз да, қозғалтқышты іске қоспаңыз. Қозғалтқыш жұмыс істеп тұрған кезде шығатын және машинаның салонында біртіндеп жиналатын пайдаланылған газдар сізді ең қатты аяздан әлдеқайда ертерек құртады, газдан уланасыз. Егер сіз жылы болғыңыз келсе, онда сыртқа шығып, газды автомобильдің астына емес, атмосфераға шығаратындай етіп шығарыңыз. Бірақ сонымен бірге арқанмен байлауды ұмытпаңыз, оның екінші ұшын машинаға мықтап байлаңыз. Мұны артық сақтық деп атауға да болмайды; көптеген адамдар боранның соқыр қараңғылығында бағдарын жоғалтып, округтегі жалғыз құтқару панасына бірнеше метр ғана қалғанда алыстап кеткен жағдайлар болды. Сақ болыңыз, қыста күн қысқа, ал қысқа күнде қысқы жол өте қауіпті!

Серік НАУРУЗБАЕВ,
СҚО ТЖД төтенше жағдайларды жою
басқармасының бастығы азаматтық қорғау
полковнигі.

ДАЛА ЕҢБЕККЕРІНІҢ ЕҢСЕСІ БИІК

Ауыл шаруашылығы, тамақ және қайта өңдеу өнеркәсібі қызметкерлері күніне арналған салтанатты шара көз алдымызға қазақтың кең де дарқан даласын елестететін, оның баурайында алтын астық өсіріп, молшылық жорығына зор үлес қосып жүрген халықтың достығын, бауырмалдығын паш ететін композициялық қойылыммен ашылды.

Бұдан кейін мінбеге көтерілген облыс әкімі Ғауез Нұрмұхамбетов солтүстікқазақстандық дала еңбеккерлерін айтулы мерекемен құттықтап, күз маусымы мерейді тасытып, абыройды асқақтататын кезең екенін атап өтті. “Мемлекеттің басты міндеті – ауыл шаруашылығына озық технологияларды енгізіп, саланың бәсекеге қабілеттілігін арттыру” – дей келіп, Ғауез Торсанұлы агроөнеркәсіп кешеніндегі оң өзгерістерге тоқталды. Инновациялық нысандардың салынуы, заманауи кешендер мен өндіріс орындарының бой көтеруі жақсы үрдіс. Өңір еліміздің азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етуге өз үлесін қосып келеді. Әлеуметтік маңызы бар он тоғыз азық-түліктің он бесі Қызылжар өңірінде өндіріледі. Тәуелсіздік алған уақыттан бері есептегенде АӨК-ні қаржыландыру 30 есеге ұлғайып, жылдық мөлшері 50 млрд. теңгеге жетті. Еңбек өнімділігін арттыру, өндіріс орындарын озық технологиялармен жабдықтау, өнімдерді қалдықсыз өңдеу бағытында да ауыз толтырып айтар-лықтай табыстар бар. Жұртшылық “Зенченко және К”, “Мәмбетов және К”, “Астық STEM”, “Полтавское”, “Дайындық-Агро”, “Ақселеу”, “Арқалық” сияқты серіктестіктердегі атадан балаға жалғасып келе жатқан еңбек эстафетасын мақтан етеді. Алқалы басқосуда ауыл шаруашылығы, тамақ және қайта өңдеу салаларында қажырлы жұмыс істеп, озаттар көшінен көріне білген еңбек адамдары марапатталды.

“Агроном Тайынша” ЖШС-ның директоры Жұмағали Ғабдуллинге, “Unite Инвест” серіктестігінің бас агрономы Жармұханбет Ибрагимовқа, осы саланың ардагері Серікбай Тұралиновқа “Еңбек ардагері” медалі табыс етілді. Бір топ озат маман “Ауыл шаруашылығы саласының үздігі” төсбелгісіне, Ауыл шаруашылығы министрлігінің, облыс әкімінің Құрмет грамоталары мен Алғыс хаттарына ие болды. Жиын есімдері республикаға танымал Әлібек Дінішевтің, Маржан Арапбаеваның және жергілікті өнерпаздардың концертімен жалғасты.

Өмір ЕСҚАЛИ,
“Soltüstik Qazaqstan”.
Суретті түсірген:
Самат БАЙҒАЗЫ.

● БАСПАСӨЗ – 2024 ● БАСПАСӨЗ – 2024 ● БАСПАСӨЗ – 2024 ● БАСПАСӨЗ – 2024

ҚҰРМЕТТІ ОҚЫРМАН!

Өз газеттеріңіз, сүйікті басылымдарыңыз – «Тайынша таңына» 2024 жылға жазылу жүріп жатқанын назарларыңызға саламыз.

Газетімізге 6 айға аудандық «Қазпошта» арқылы 780 және 1 жылға 1360 теңгеге жазылуға болады. Сонымен бірге редакцияның өзінде де жазыла аласыздар. Газеттің индексі – 65710.

ТАЙЫНША АУДАНЫНЫҢ ӘКІМІ БЕРІК ӘЛЖАНОВТЫҢ СҚО ӨНІРЛІК КОММУНИКАЦИЯЛАР ҚЫЗМЕТІ АЛАҢЫНДА ТАЙЫНША АУДАНЫНЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫ БОЙЫНША НӘТИЖЕЛЕРІ МЕН ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ ЖОСПАРЛАРЫ ТУРАЛЫ ЖАСАҒАН БАЯНДАМАСЫ

**ҚАЙЫРЛЫ КҮН, ҚҰРМЕТТІ ЖУРНАЛИСТЕР,
БРИФИНГКЕ ҚАТЫСУШЫЛАР!**

Тайынша ауданының әлеуметтік экономикалық дамуы және аудан тұрғындарының әл-ауқатын арттыруға бағытталған жұмыстар туралы баяндауға рұқсат етіңіздер! Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев мемлекеттік саясаттың басты мақсаттарының бірі-еліміздің әлеуметтік жағдайын жақсарту, халықтың өмір сүруіне барынша қолайлы жағдай жасау, мемлекет тарапынан үнемі қолдау таныта отырып, әл-ауқаттарын жақсартуға көңіл бөлу қажеттігін нақты атап өтті.

Инвестиции представляют собой основу для развития экономики и повышения эффективности производства в целом. По итогам 10 месяцев текущего года объем инвестиций в основной капитал составил 32,1 млрд. тенге. Индекс физического объема составил 119,0 % (в сравнении с соответствующим периодом 2022 года 25,8 млрд.тенге). По суммарному объему инвестиций район занимает 2 место по области с долей 9,5% средств. Основной объем привлеченных инвестиций сложился за счет собственных средств предприятий. Большинство вложений направлены на приобретение техники и оборудования, предприятий реального сектора экономики района. На бюджетные инвестиции пришлось 0,8 млрд. тенге, или 3,2% всего объема, которые были направлены на ремонт дорог.

Ауыл шаруашылығы аудан экономикасының негізгі бөлігі болып саналады. Он айдың қорытындысы бойынша ауыл шаруашылығының жалпы өнімінің көлемі 95,3 млрд.тенге құрады. Ауа райының қолайсыздығына байланысты биылғы жыл аудан диқандары үшін ауыр болды. Дәнді дақылдардың орташа шығымдылығы 8,2 ц/га құрады, майлы дақылдар бойынша 5,4 ц/га. Былтырғы жылмен салыстырғанда бұл көрсеткіштер бір шама төмен.

Бірақ, құбылыстарға қарамастан көкөніс шаруашылығында жақсы нәтижелер бар. Бұл аудан агроқұрылымдарының суару жаңа технологияларын еңгізіп қолдануына байланысты. Мысалы, Астық СТЕМ ЖШС және Тан ШҚ картоп алқаптарын тамшылап суару нәтижесінде әр гектардың өнімділігі орта есеппен 299,0 центнерді құрады. Жалпы аудан бойынша картоптың орташа өнімділігі 174,0 ц/га, ал көкөністердің 343,6 ц/га.

Мал шаруашылығында қарқынды өзгерістер байқалады. Жылдан жылға мал саны көбейіп, өндірілетін өнімнің саны мен сапасы арттыруда. Биылғы жылы Астық СТЕМ ЖШС-де шет елден 400 бас қара мал әкелініп жаңа заманауи сүт фермасы ашылды. МТФ Ясная поляна ЖШС-гі 495 бас сатып алды, ферманың құрылысы жалғасуда. Асар ЖШС-гі 600 басқа арналған сүт фермасын салуда, іске қосылуы келесі жылға жоспарланған. Зеленые Луга ЖШС-гі 400 басқа сүт фермасының құрылысын жоспарлауда. Осының барлығы мемлекеттік бюджеттен төмен проценттік ставкамен несиелендіру нәтижесінде қол жетімді болды.

ЕМС агро ЖШС-гі 150 мың басқа арналған шошқа кешенінің құрылысын аяқтауда. Осы жобаларды іске қосу нәтижесінде ауданымыздың 160-тан астам тұрғыны жаңа жұмыс орындарымен қамтылады.

Объем промышленного производства района за январь-октябрь текущего года составил 54,6 млрд. тенге. Индекс физического объема составил 120,0% (СКО-113,0%).

В обрабатывающей промышленности за 10 месяцев 2023 года выпущено продукции на 46,6 млрд. тенге, индекс физического объема составил 124,6 %, произведено продуктов питания на 35,6 млрд. тенге (ИФО 119,5%).

Справочно:

мяса и мясной продукции на 8 903,8 млн. тенге (ИФО 123,8 %);

растительных масел на 3 075,8 млн. тенге (ИФО 103,4 %);

молочных продуктов – 1 972,8 млн. тенге (ИФО 71,0 %);

муки и крахмалов- 16 744,7 млн. тенге (ИФО 126,2%);

хлебобулочных изделий – 144,2 млн. тенге (ИФО 97,8%).

Практически по всем отраслям обрабатывающей промышленности районом достигнут рост индекса

физического объема продукции к соответствующему периоду прошлого года.

В сфере малого и среднего бизнеса района на 1 октября 2023 года действует 1905 единиц МСБ, из них 1055 индивидуальных предприниматели, 567 крестьянские и фермерские хозяйства и 283 юридические лица, в сравнении с 2022 годом количество действующих увеличилось на 120 единиц.

В рамках Национального проекта развития предпринимательства профинансировано 12 проектов на сумму 1,7 млрд. тенге. Одним из ярких примеров, ставшим безусловным новшеством в экономике района стало открытие крупного торгового комплекса «Семейный», включающего в себя цех по производству полуфабрикатов и ряд полезных служб для любой семьи. Создано 50 рабочих мест. Стоимость проекта более 700 млн. тенге, из них 350 млн.тенге профинансировано в рамках национального проекта.

По программе «Кредитования для молодежи» профинансировано 20 проектов на сумму 91,2 млн. тенге: приобретение техники, животноводство, организация торговой деятельности.

За счет кредитных средств Аграрной кредитной корпорации профинансировано 22 проектов на сумму 203,3 млн. тенге, среди них пополнение оборотных средств на уборочные работы, организация деятельности службы такси, открытие столовой, столярного цеха, на развитие овцеводства.

По программе «Ауыл Аманаты» профинансировано 14 проектов, на сумму 139,5 млн. тенге, еще 5 на рассмотрении.

**АУДАН ТҰРҒЫНДАРЫНЫҢ ӨМІР САПАСЫН
ЖАҚСARTU МАҚСАТЫНДА БИЫЛҒЫ ЖЫЛЫ БІР
ҚАТАР ЖОБАЛАР ІСКЕ АСЫРЫЛУДА**

Аудандық маңызы бар 114 шақырым жолдарды орташа жөндеуге бюджеттен 2,9 млрд.тенге қаражат бөлінді. Бүгінгі таңда жоспарланған жұмыстар аяқталуда, нәтижесінде 20 ауылды елді мекендердің 8,8 мың тұрғыны сапалы жолмен қамтуға қол жеткізілді.

Справочно: 1) Средний ремонт автодороги районного значения КТТА-70 «Виноградовка - Ясная

Поляна – Кирово».

2) Средний ремонт автомобильной дороги районного значения КТТА-97 «Краснокиевка – Октябрьское».

3) Средний ремонт автодороги районного значения «Виноградовка-Ясная Поляна-Кирово».

4) Средний ремонт автомобильной дороги районного значения «Тайынша-Кантемировское-Котовское» Работы завершены, дорога сдана в эксплуатацию.

5) Средний ремонт автомобильной дороги районного значения «Ясная Поляна – Тихоокеанское – Шункырколь – а/д Кокшетау-Омск».

6) Средний ремонт автомобильной дороги районного значения «Келлеровка-Южное».

Жеті елді мекеннің 26,6 шақырым ішкі жолдары орташа жөндеуден өткізілді. Бюджет есебінен 911 млн.тенге қаражат жұмсалды.

Справочно: с. Краснокаменка, Петровка, Чермошнянка; Тендык, Вишневка, Карагаш, г.Тайынша.

В целях обеспечения населения качественной питьевой водой реализуются 7 проектов на сумму 4,2 млрд.тенге. Так в селах Чкалово, Петровка, Ильичевка, Мироновка ведется строительство кустовых водоисточников с разводящими сетями. Тем самым 6589 человек будут обеспечены водой. Безусловно, это позволит жителям сельской местности провести воду в дома и почувствовать блага цивилизации.

Ведется строительство следующих социально значимых объектов:

50-ти квартирный жилой дом в г. Тайынша, на сумму 976,1 млн. тенге за счет облигационных займов (окончание май 2024 года) и 30-ти квартирный коммерческий дом за счет собственных средств.

Строительство крытого ледового корта в г. Тайынша. Завершение намечено на декабрь 2023 года.

Строительство физкультурно-оздоровительного комплекса (ангарного типа) в с. Келлеровка. Окончание работ намечено на 2024 год.

Жемқорлықты жеңу өз қолымызда

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес мемлекеттік саясаттың басым бағыттарының бірі. Қазақстан Республикасының «Сыбайлас Жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Заңының 6-бабында сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресті жүзеге асырушы органдар өз құзыреті шегінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жүргізуге міндетті делінген.

Кез келген мемлекет құқықтық жүйесінің негізгі принциптеріне сәйкес, адалдықты және параға сатылмаушылықты, ашықтық пен жауапкершілікті бейнелейтін сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрестің тиімді саясатын жүргізеді. Осы талаптарды біле тұра, кейбір азаматтар, мемлекеттік қызметкерлер қателіктер жібереді. Мүмкін, заңды білмегеннен, әлде бір жолға ештеңе болмас деп, қаншама адамдар өзінің көп жыл атқарған жұмысын, талай жыл бойы жинаған тәжірибесін жоққа шығарады.

Сыбайлас жемқорлық – лауазымды адамның өзінің билік өкілеттілігін және өзіне берілген құқықтарын белгіленген ережелерге қайшы жеке басының пайдасына қолдануы. Бұл термин көбіне Бюрократиялық аппаратқа және саяси элитаға қатысты қолданылады. Жемқорлыққа жетелейтін басты нәрсе – билік өкілеттігін пайдалана отырып, экономикалық пайда табу мүмкіндігі, ал басты қаупі – оны әшкерелеу мен жазалау.

Сыбайлас жемқорлық жақсы жағдайға ие болу үшін сыйлық жасау дағдысынан бастау алады. Қымбат сыйлық адамды өзге сұраушылардың арасынан бөлуге, даралауға сол үшін заңды аяққа басуға алып келеді.

Әрбір Қазақстан Республикасының азаматы сыбайлас жемқорлыққа жол бермеуге міндетті.

Тайынша аудандық сотының
аға сот приставы М.Исаев.

АШЫҚ ЕСІК КҮНІ

2023 жылғы 29 қарашада сағат 10.00-де «БЖЗҚ» АҚ Ашық есік күнін онлайн-форматта өткізеді. Тақырыбы: «Ұлттық қор-балаларға».

БЖЗҚ қызметкерлері қолжетімді және түсінікті мағынада «Ұлттық қор - балаларға» жобасының мақсатын, оны іске асыру тетігін егжей-тегжейлі түсіндіреді, сондай-ақ, қызықтырған сұрақтарға жауап береді.

2024 жылғы 1 қаңтардан бастап Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша «Ұлттық қор - балаларға» жобасы іске қосылады, оның шеңберінде Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының инвестициялық табысының жартысы жыл сайын 18 жасқа дейінгі барлық жастағы балалар арасында бөлінетін болады. 2023 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша олардың саны 7 миллион адамнан асады.

Қазақстандық балалар кәмілетке толғанға дейін есептелетін Ұлттық қордың қаражатын оқуға, оның ішінде шетелдік жоғары оқу орындарында оқуға, сондай-ақ, тұрғын үй сатып алуға пайдалануға мүмкіндік алады.

Нысаналы активтерді есепке алуды, жинақтарды есепке алуды және оларды төлеуді Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры жүзеге асыратын болады. Айта кетейік, БЖЗҚ әлеуметтік маңызы бар жобаларды іске асыруда үлкен практикалық тәжірибеге ие, дербестендірілген есепке алу мен қашықтықтан көрсетілетін сервистің бірегей ақпараттық-технологиялық жүйелерін, халыққа қолжетімді қызметтерді ұсыну үшін дамыған өңірлік желіге ие. Іс-шараға қатысу үшін онлайн тіркелу қажет.

- мобильді құрылғы арқылы [Webex Meet](https://enpf.webex.com) қосымшасын орнату қажет;

- дербес компьютер арқылы <https://enpf.webex.com> сайтқа өтіңіз.

Содан кейін әр сессия үшін event-кеңестің нөмірі мен паролін жеке енгізу:

Бірінші сессия сағат 10:00-де өткізіледі:

- event-кеңес нөмірі: 2510 735 0527

- оқиға паролі: SKOF

Сессия сағат 12:00-де өткізіледі:

- event-кеңес нөмірі: 2516 463 8068

- оқиға паролі: SKOF

Сессия сағат 14:00-де өткізіледі:

-event-кеңес нөмірі: 2519 086 2908

- оқиға паролі: SKOF

Сессия сағат 16:00-де өткізіледі:

- event-кеңес нөмірі: 2516 791 8612

- оқиға паролі: SKOF

«Ұлттық қор – балаларға» әлеуметтік маңызы бар мемлекеттік жобасының мақсаты қандай? «Ұлттық қор-балаларға» жобасы қашан және қалай жүзеге асырылады? Баланың бағдарламаға қатысуы үшін не істеу керек? Балалар өз жинақтарын қалай және қандай мақсаттарға ала алады?

Жыл сайынғы түсімдердің сомасы қалай есептеледі? Ата-аналар немесе заңды өкілдер баласының төлемдерін қайда және қалай бақылай алады? Алғашқы қаражат балалардың шоттарына қашан түседі?

– Осы және басқа да сұрақтарға БЖЗҚ қызметкерлері жауап беріп, қатысушыларға «Ұлттық қор - балаларға» жобасының мақсаты және оны қолжетімді әрі түсінікті түрде іске асыру тетігі туралы айтып береді. «БЖЗҚ» АҚ өз салымшыларын (алушыларын) және Ашық есік күніне қатысуға барлық ниет білдірушілерді күтуде!

«БЖЗҚ»-нің баспасөз қызметі

НАЗАР АУДАРЫҢЫЗ, МҰЗ ҚАТУ!

Күздің бірінші төмендеген ауа райының және су айдындарында жұқа мұздың пайда болуымен су айдынында қысқы балық аулау әуесқойлары пайда болды. Мұз қалыңдығы көптеген су айдындарында бірнеше сантиметрден аспайды бұл жылы киімдегі ересек адамды мұзда ұстау үшін жеткіліксіз. Осындай белсенді демалудың соңы қайғылы қорытындыға алып соғатыны барлығына анық, әуестік қарапайым ережелерді ұмытуды және қараша айындағы қатпаған мұзға шығады. Мұз астына түсіп кеткеннен кейін мұздың қалыңдығына ұстануға мүмкіндік болмайды – құтқарушы мүмкіндігі аз су болған киім түбіне тартады, ал суықтан сіңір тартады.

Жыл сайын облысымыздың су айдындарында күздің кешінде балықшылар қаза болады: ойлап шешім қабылдаумен шектелетін балық аулау әуестігінің қайғылы қорытындысы. Осы кезеңде қауіпті болып саналады: қар басқан жерлер, ал мұз қалыңдығы аулау үшін қолайлы болып көрінеді. Біз барлық әуесқой балықшыларды ойлануға шақырамыз: мұз үстіне шығуға болмайды, күзгі жақсы балық аулау перспективасы сіздің өміріңізге өте қауіпті!

Сондай-ақ ата-аналардың негізгі назарын бөлгім келеді, қауіпке қарамай балалар осындай қауіптен сезіктенбей, мұз үстінде шығып, бейқам хоккей ойнайды, тік жарлардан шанамен сырғанайды. СҚО ТЖД Суда құтқару қызметінің жұмыскерлері ата-аналардан балаларын байқаусыз қалдырмауын сұрайды. Мұзға шығып өз өміріңізді ақталмаған тәуекелге бөлмеңіз! Есте сақтаңыз, мұздағы қарапайым қауіпсіздік ережелерді сақтамау өміріңізге өшпес кесел, қайғы-қасірет туғызады. Мұздан сақ болыңыз!

Кирилл ИВАННИКОВ,
СҚО ТЖД Азаматтық қорғаныс басқармасының бастығы майор.

АЯҚ КИІМДЕРДІ ТАҢБАЛАУ ҚЫЗМЕТТЕРІ ТЕГІН

Қазақстанға әкелінетін аяқ киімінің импорты бойынша Өзбекстан бірінші орында тұр. Таңбалау және қадағалаудың бірыңғай операторы бірқатар кездесулер өткізді, оның барысында Өзбекстанның ірі аяқ киім өндірушілері қазақстандық импорттаушыларына аяқ киімдерді таңбалап беруге дайын екендіктерін мәлімдеді.

Өзбекстан Республикасы Статистика агенттігінің мәліметі бойынша, 2023 жылдың қаңтар-наурыз айларында Өзбекстан Қазақстанға 2 миллион 400 мың жұп аяқ киім экспорттады: бұл үй тәпшікелері, үг етіктері, сарбаздарға арналған етіктер мен кроссовкалар. Қазақстанда көлеңкелі экономиканың жоғары көрсеткішіне байланысты аяқ киім өнімдері міндетті түрде таңбалау және қадағалауға жатады – аяқ киімнің 48%-дан астамы елге заңсыз әкелінеді.

Қазақстанның тауарларды таңбалау және қадағалау жөніндегі бірыңғай операторы өткізген келіссөздер нәтижесінде өзбекстандық өндірушілер Қазақстанға әкелінетін аяқ киімдерді тегін таңбалауға дайын екендіктерін білдірді. Осылайша Өзбекстаннан әкелінетін аяқ киімнің таңбалануы өнімнің бағасына әсер етпейді.

Өзбекстанның аяқ киім өнеркәсібі өкілдерінің бірі «Apollo» брендімен арнайы аяқ киім шығаратын «Gozal biznes plus» компаниясының коммерциялық директоры Игорь Тюлев болды. Компания бірнеше жылдан бері Қазақстан нарығына өз өнімін экспорттап келеді. Игорь Тюлев аяқ киімді таңбалауға қатысты қазақстандық заңнамалық талаптардан хабардар екенін және қазақстандық аяқ киім импорттаушыларына өндірістік таңбалау қызметін тегін көрсетуге дайын екенін білдірді.

«Косонсой әл-Азиз» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі сияқты бірқатар өзбек аяқ киім өндіруші компаниялардың өкілдері аяқ киімге үлкен көлемдегі тапсырыстар берілген жағдайда, аяқ киім өнімдеріне таңбалау кодтарын тегін қолдану бойынша қызметтерді көрсетуге дайын екендіктерін білдірді.

«Біз Алматыға 2 апта сайын аяқ киім тиелген бір жүк көлік жібереміз. Жүк көлігінде шамамен 12 мың жұп аяқ киім бар. Біз аяқ киімді таңбалау туралы естіп қана қойған жоқпыз, сонымен қатар біз осындай қызметті ресейлік импорттаушылармен жұмыс барысында көрсетеміз. Біз Қазақстан импорттаушыларына бұл қызметтерді тегін көрсетуге дайынбыз», - деп бөлісті Azmaго брендімен аяқ киім шығаратын «Шарк Равон» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің қызметкері Захид Қасымов.

Естеріңізге сала кетейік, Қазақстанда аяқ киім өнімдерін міндетті түрде таңбалау 2021 жылдың 1 қарашасынан бастап енгізілген болатын. Цифрлық таңбалауды және бақылауды енгізу нәтижесінде ресми аяқ киім импорты 30%-ға өсті (37,2 млн жұптан 53,1 млн жұпқа дейін). 1 сәуірден бастап тауарларды таңбалау және қадағалаудың ақпараттық жүйесінде (ТТҚ АЖ) тіркелген аяқ киім көлемі 3 есеге жуық артты. Кәсіпкерлер таңбалауды енгізу аяқ киім өнімдерінің қымбаттауына әсер етпегенін атап өтті.

«Gozal biznes plus» компаниясының баспасөз қызметі.

ТҰТЫНУШЫ ҚҰҚЫҒЫ

Ағымдағы жылдың қазан айында тұтынушылардың құқықтарын қорғау мәселелері жөніндегі ведомстваралық кеңес өтті, онда тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы жаңа заң жобасының негізгі аспектілері таныстырылды.

Заң жобалары Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша әзірленіп, Үкіметтің 2023 жылға арналған заң жобалау жұмыстарының жоспарына сәйкес Парламент Мәжілісіне енгізілді.

Заң жобалары ұсынатын түзетулер бизнестің жауапкершілігін арттыруға және халықтың – әрқайсымыздың, барлық 19 млн. қазақстандықтың тұтынушылық құқықтарын қорғауға бағытталған.

Естеріңізге сала кетейік, қазір тұтынушы бірден сотқа жүгіне алмайды, тұтынушылардың шағымдарын қараудың үш сатылы алгоритмі жұмыс істейді: 1 кезең – сатушы және дауларды сотқа дейін реттеу субъектілері, 2 кезең – уәкілетті мемлекеттік органдар, тек 3 кезең – сот ("тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы" ҚР қолданыстағы Заңының 6-1-тарауының баптарына сәйкес).

Заң жобасының жаңа редакциясында заңнамалық актінің құрылымдық элементтері логикалық тәртіппен құрылған.

Заң жобасында Үкімет, мемлекеттік органдар, сот, қоғамдық және соттан тыс институттарды қамтитын тұтынушылардың құқықтарын қорғау жүйесінің субъектілерін анықтау ұсынылады. Бұл ретте осы жүйеде тұтынушылардың құқықтарын қорғауды жүзеге асыратын негізгі субъектілердің бірі жаңа заңмен кәсіпкер айқындалатын болады.

Тұтынушылардың құқықтарын қорғау мәселелері жөніндегі Омбудсмен институтына оның қызметінің принциптері, кепілдіктері, функциялары және соған байланысты шектеулер, оны тағайындау және өтініштерді қарау тәртібі қамтылған жеке тарау арналатын болады.

Заң жобасында көрсетілген тұтынушылардың құқықтары негізгі ретінде бекітуді ұсынады. Сондай-ақ, заң нормаларының жаңа редакциядағы қолданылуы кәсіпкерлік субъектілері көрсететін қызметтер мен жұмыстар саласындағы қоғамдық қатынастарды реттейтін барлық салалық заңнамалық актілерге кеңейтіледі.

Ағымдағы заңнамалық олқылықтар жойылады, қоғамдық институттар тұтынушылардың құқықтарын сотта қорғаудың ерекшеліктері, сондай-ақ тұтынушылардың белгісіз тобының құқықтарын қорғау айқындалатын болады.

Омбудсмен институтының салалық мемлекеттік органдардың құқықтық актілерінің жобаларын әзірлеуге міндетті түрде қатысуы арқылы перспективада тұтынушылардың құқықтарын қорғау қағидаты бекітілетін болады.

Тұтынушылармен жасалған шарттарға тұтынушылардың құқықтарын бұзатын және оларға нұқсан келтіретін не осындай бұзушылықтар мен нұқсан келтіруге әкеп соғатын шарттарды енгізуге жол бермеу мәртебесіне ие болады.

Электрондық сауда сегментіндегі қоғамдық қатынастарды реттеуді оның күндізгі нысанымен синхрондау жүзеге асырылды.

Мұның бәрі азаматтарды қабылдауға оңай және құқық қолдану практикасына ыңғайлы заң мәтінін қабылдау арқылы тұтынушылардың құқықтарын қорғау жүйесін жетілдіруге әкеледі.

Сатушылар (орындаушылар) Сіздің құқықтарыңызды бұзған жағдайда, Сіз Петропавл қ., Н. Назарбаев к-сі, 83, тел: 468133 мекенжайы бойынша Солтүстік Қазақстан облысы бойынша сауда және тұтынушылардың құқықтарын қорғау департаментіне кеңес алу үшін жүгіне аласыз.

«Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігінің Солтүстік Қазақстан облысы бойынша сауда және тұтынушылардың құқықтарын қорғау департаменті» РММ

АТА-АНАНЫ ТЫҢДАМАУ – АУЫР КҮНӘ

Қазақта "Төріңнен қарт кетпесін", "Ақ сақалды ата бол, ақ самайлы әже бол" дейтін ақ баталар бар. Жасы үлкенге құрмет еткен, қартын сыйлаған, жетімін жебеген, жесірін жылатпаған халықпыз. Ұрпақ – өзін өмірге келтірген, тіршілігіне нәр берген ата-ананың алдында мәңгілік қарыздар. Ананың ақ сүтін, әкенің ақ тілегін ақтау өз болашағыңа жарқын жол ашу деген сөз.

Ата-анаға не істесең, алдыңнан сол шығады. Атаңа істегенді балаң саған істейді. Пенде өмір бойы жас болып тұрмайды. Бүгін жас, ертең қартсың. Сен ата-анаңды қалай сыйласаң, сенің балаларың да сені қартайғанда солай сыйлап, солай бағып-қағатын болады. Бұл мәселе ата дінімізде де айтылған. Исламда ата-ананы қадірлеу амалы мұсылман үшін үлкен дәреже болып табылады. Бұл амалдың маңыздылығын Алла Тағала Құран Кәрімдегі аяттардың бірінде: "Ал егер ол екеуінің бірі немесе екеуі де жандарыңда кәрілікке жетсе: "Тұн" деме (кейіс білдірме). Сондай-ақ ол екеуіне зекіме де, ол екеуіне сыпайы сөз сөйле", – деп көрсетеді. "Тұн" – әлемнің көптеген тілдерінде бар сөз. Яғни кез келген адам ата-анасының алдында шаршағанын білдірмеуі керек. "Ол екеуіне кішірейіп, қарапайымдылық қанатыңды жай да: "Раббым! Ол екеуі мені кішкентайда қалай мейіріміне бөлеп, әлпештеп тәрбиелегендей Сен де оларды дәл солай мейіріміңе бөлей көр!", – дейді. ("Исра" сүресі, 23-24-аяттар). Яғни бұл аяттардан алатын пайдамыз не? Ең бірінші – оларға жақсылық жасау. Олардың қызметінде болу. Олардың айтқанынан шықпау. Тек күнәлі істерден басқасының барлығын орындау. Сондай-ақ ата-анамыздың алдында өзімізді төмен ұстау және дауысымызды бәсеңдету.

Пайғамбарымыз бірде (Оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын) үш қайтара: "Ауыр күнәлардың ішіндегі ең ауыры қандай күнә екенін сендерге айтайын ба?" – деген. Адамдар: "Иә, Расулұлла, айтыңыз", – дейді. Сонда Пайғамбарымыз (Оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын): "Алла Тағалаға серік қосу, әке-шешесін тыңдамау және мұсылман тобынан қашу", – деген. Қараңыз, Алла Тағала өзіне құлшылық қылғаннан кейінгі ең ұлық амал ата-ананы құрметтеу. Алла Тағалаға серік қосу – үлкен зұлымдық болса, сол зұлымдықтан кейінгі ең зұлым амал – ата-ананы құрметтемеу, оларды қадірлемеу.

Ата-анаға құрмет көрсету – Алла Тағаланың разылығына алып келетін амал. Пайғамбарымыз (Оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын) бір хадисінде: "Кімде-кім ата-анасын риза қылса, онда ол Алланы разы қылғаны. Ал кімде-кім ата-анасын ашуландырса, онда ол Алланы ашуландырды", – дейді. Ата-анамызды қандай да бір істе разы қылсақ, Алланың бізге разы болғаны. Бұл пайғамбарымыз (Оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын) уәдесі. Ал біз ата-анамызға селқос қарайтын болсақ, онда Алла Тағаланың ашуын туғызған боламыз. Дүниеден озып кеткен ата-анамызды еске алып, әруақтарына Құран сүрелерін бағыштауымыз да жақсы амалдардың бірі саналады. Бірде бір сахаба Алланың елшісіне (Оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын) келіп, "Иә, Алланың елшісі (Оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын!) Ата-анама жақсылық жасап, бұл дүниеден шығарып салдым. Енді менің олардың алдында атқаратын міндетім бар

ма?" – деп сұраған кезде, Алла елшісі (Оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын): "Міндетің бар. Ол екеуіне дұға қылу", – дейді. Бізде дүниеден өткен кісіге "марқұм" деп айтамыз. Бұл дұға болып табылады. Пайғамбарымыздың (Оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын) мынадай бір хадисі бар: "Кімде-кім ата-анасына дұға жасамайтын болса, онда оның ризығы тоқтайды". Әке-шешесін ренжітетін амалдар көп. Оның бірі – әйелімен бала-шағасын анасынан артық көру. Бұл – оларды тірідей өлтіргеніміз. Ата-анамызды қандайда бір ренжітетін амал жасасақ, не болмаса ауыр сөз айтсақ – оларды тірідей өлтіргенмен бірдей. Бұхариден жеткен хадистердің бірінде, Пайғамбарымыз (Оған Алланың салауаты мен сәлемі болсын): "Алла Тағала сендерге аналарыңды құрметтемеуді харам етті", – деген. Ата-ананы ренжітіп немесе олардың ислам дініне қайшы келмейтін істері мен айтқандарын орындамаған бала түрлі қиыншылықтарға тап болады. Бұл үшін ата-ананың "сені қарғадым", – деп айтуы міндет емес. Ата-ананың көңілін қалдырудың өзі перзенттің қарғысқа ұшырауы деген сөз.

"Жәннат аналардың аяғының астында" деген нақылды білмейтін мұсылман жоқ. Бірақ осы ұлағаттың мағынасын көпшілік түсіне бермейді. Ата-ана мен перзенттері қандай байланыста болуы керектігі туралы қасиетті Құранда анық мәліметтер мен өсиеттер көп. Соларды оқып, үйреніп, перзенттеріне мұра етіп қалдыруы әрбір мұсылманның міндеті. Әлемдегі ең құрметті де абзал екі жан дүниеден озғанда оларға мал сойып ас беріп, зәулім бейіт тұрғызып, зиратының басына тас қою арқылы ата-ананың разылығын алу мәртебесіне жеттім деу асқан адасушылық. Перзенттері ата-анаға қандай жақсылық істесе де, олардың көзі тірісінде жасағаны абзал. Қаз дауысты Қазыбек би бабамыз: "Үш баланың біреуі мал иесі, келесісі әйелінің иесі, ал әке деп, халқым деп жүрегі соққан жалғыз балам бар", – деген екен. Қазіргі қоғамда ата-анасының аузына бір үзім нан салмақ түгіл оларды қарттар үйіне апарып тастап жатқан жандар аз емес. Әкесі мен шешесіне зәбір көрсетіп отырған ұл мен қыздар туралы да естіп жүрміз. Жаның ауырады, жүрегің сыздайды. Бір хадисте: "Ата-анаға жақсылық жасау, намаз оқудан, ораза ұстаудан, қажылыққа барудан, ұмра жасаудан, тіпті Алла жолында соғысып шейіт болудан да артық", – делінген. Халқымызда: "Мекке мен Мәдине жолдың ұшы, Алыс сапар дейді ғой барған кісі. Ата-анаңды құрметтесең, Қасиетті Мекке болар үйдің іші", – деген асыл сөздер бар. Біз кейде шынайы бақытты алыстан іздейміз. Ізгі амал жасау үшін көп қаржы қажет сияқты болып тұрады. Қартайған әке мен шешеге жылы сөз айтудың, маңдайларынан сүйіп, олармен уақыт өткізудің өзі үлкен сауап екенін айтқым келеді.

Атақты Майлықожа жырау: "Тоғыз ай, Он күн көтерген, Мехнат тартқан төтеннен, Еңбегінде еті өлген, Зиярат қылып сиынсаң, Кем емес құбыла мекеннен. Қадірін оның білмесең, Қызметінде жүрмесең, Арамы, залым болғаның, Ұрғаны Құдай жетеңнен. Жақсылық қылғын піріңе, Жамандық қылсаң тіріде, Жазаңды Алла тартқызар, Орын жоқ жәннат мекеннен", – деп жырлапты. Ақынның әр сөзінде ғибрат жатыр. Осыны қазақтың әр баласы түсінсе игі.

Хамзат ӘДІЛБЕКОВ, "Қызылжар" орталық мешітінің бас имамы.

